BÁTHORY GÁBOR
ÉS KORA

SZERKESZTETTE
PAPP KLÁRA, JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA
ÉS ULRICH ATTILA

DEBRECEN, 2009

TARTALOM

ELŐSZÓ 7

BÁTHORY GÁBOR ALAKJA, MEGÍTÉLÉSE 9

BÁRSONY ISTVÁN: Báthory Gábor alakja a történetírásban 11
BITSKEY ISTVÁN: „Erdély Hektora" avagy „tirannusa"? 29
KRUPPA TAMÁS: Báthory Gábor a forrásokban: propaganda és ellenpropaganda 37
SZABÓ PÉTER: Báthory Gábor újratemetése 1628-ban 45
LENGYEL TÜNDE: A legrosszabb hírű asszony a magyar történelemben: Báthory Erzsébet gazdasági és közéleti tevékenysége 53
GYULAI ÉVA: Báthory Gábor erdélyi fejedelem heraldikája 65

BÁTHORY GÁBOR KORÁNAK ERDÉLYE (POLITIKA ÉS TÁRSADALOM) 109

OBORNI TERÉZ: Báthory Gábor megállapodásai a Magyar Királysággal 111
JAKÓ KLÁRA: Báthory Gábor és a román vajdaságok 123
HORN ILDIKÓ: Báthory Gábor belpolitikája 133
BALOGH JUDIT: A székely társadalom Báthory Gábor korában 153
JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA: Báthory Gábor familiárisai. Kísérlet egy udvari csoport rekonstrukciójára 175
DÁNÉ VERONKA: A Torda vármegyei elit Báthory Gábor korában 189
SZÁSZ ANIKÓ: A nemesek jogi helyzete Désen és Tordán Báthory Gábor Királyi Könyvei tükrében 199
SZÁLKAI TAMÁS: Báthory Gábor adományozta címereslevelek a Magyar Országos Levéltárban 207

ERDÉLY GAZDASÁGA BÁTHORY GÁBOR KORÁBAN 221

RAUSCH PETRA: A szatmári bányavidék bérlői Báthory Gábor uralkodása alatt (1608–1613) – Gerhard Lisbona tevékenysége (?–1618) 223
ULRICH ATTILA: Az ecsedi uradalom állapota 1614-ben, Báthory Gábor halála után 243
FÜREDER BALÁZS: Szakácsművészet a Báthoryak korában. Az első magyar receptek és szakácskönyvek bemutatása a 17. század végéig 253

EGYHÁZPOLITIKA, FELEKEZETEK 275

SZABADI ISTVÁN: Foktűi Máté református prédikátor 277
KÓNYA PÉTER: A magyarországi Ágostai hitvallású evangélikus egyház keletkezése 285
→KISS ANDRÁS: Báthory Gábor és a kolozsvári református eklézsia megalakulása 293
SIPOS GÁBOR: Katolikus-református vita a Szilágyságban a 17. század elején 311

A MÁSODIK HAJDÚFELKELÉS, HAJDÚPOLITIKA BÁTHORY GÁBOR FEJEDELEMSÉGE IDEJÉN 325

NYAKAS MIKLÓS: A második hajdúfelkelés (1607–1608) 327
BAGI ZOLTÁN: „Látja a harmadik fél a saját hasznát és sikerét ebben" 337
PAPP KLÁRA: Debrecen és a hajdúmozgalom 1606–1608-ban 355
→NYAKAS MIKLÓS: Báthory Gábor hajdúpolitikája 365
TADEUSZ KOPYŚ: A hajdú- és a kozák kérdés a 16–17. századi lengyel nemesi köztársaságban és Magyarországon 375
SZEKERES GYULA: Fegyveres hajdúmozgalmak a hajdúvárosok népi emlékezetében a Testhalom monda tükrében 385
BÁTHORY GÁBOR ERDÉLYI FEJEDELEM MELLSZOBRÁNAK FELAVATÁSA NYÍRBÁTORBAN 397
MELLÉKLET 399

A KÖTET SZERZŐI 403